

Kemi og Fødevarekvalitet
J.nr. 2019-29-31-00042
Ref. TEG
Den 20. januar 2020

Høringsnotat om udkast til bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.

Udkast til bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v. blev sendt i ekstern høring den 11. oktober 2019 med frist for at afgive høringssvar den 25. november 2019.

Følgende høringsparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen:
Salling Group, De Samvirkende Købmænd, Horesta, Dansk Erhverv, Bager- og Konditormestre i Danmark, Coop, Økologisk Landsforening og Dansk Akvakultur.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar. Fødevarestyrelsens kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Høringssvar til bekendtgørelsesudkastet

Salling Group

Salling Group bemærker indledningsvist, at det er positivt, at der arbejdes for at lette de regnskabskrav, der er på økologiområdet ved simpel håndtering i detailleret, og at man med de foreslåede lettelser nu kan anprise økologiske råvarer, i f.eks. bagerafdelingen, uden et uoverskueligt regnskabskrav.

Salling Group foreslår følgende tilføjelse til udkastets § 5, stk. 7, nr. 1 (bestemmelsen om madspild) ”eller hvor varens beskaffenhed (eksempelvis frugt/grønt, hvor der ikke kræves datomærkning) kræver en hurtig anvendelse/ibrugtagning”.

Samtidig ønsker Salling Group, at bilag 2, afsnit 2.4.2, får en mere sigende overskrift, da overskriften ”Tilfælde hvor den erhvervsdrivende får udført lønarbejde” ikke er gældende for hele afsnittet.

Endvidere ønsker Salling Group, at det fremgår af afsnit C 2.1. at kravet om tilstedeværelse af råvarer udelukkende på økologisk form, gælder for den pågældende afdeling og ikke hele virksomheden, da detailvirksomheder ofte markedsfører både økologisk og konventionel mel og lignende produkter på hylderne i andre afdelinger.

Endvidere ønsker Salling Group, at kravet i bilag 2, del C, hvorefter virksomheden skal fremvise lister over hvilke færdigvarer, der kan fremstilles af hvilke råvarer og udbyttet af råvarerne, revurderes, da kravet ikke er muligt at efterleve i detailleret.

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Fødevarestyrelsen bemærker, at udkastets § 5, stk. 7, vil blive ændret, således at frugt og grønt og andre fødevarer, hvor der ikke er krav om holdbarhedsmærkning, også omfattes, når varens beskaffenhed kræver en hurtig anvendelse.

Vedrørende bilag 2, vil Fødevarestyrelsen ændre nummereringen af afsnittene, så det bliver klart, hvilken overskrift, der dækker hvilket afsnit.

For så vidt angår kravet til lister i bilag 2, del C, bemærker Fødevarestyrelsen, at lister over hvilke færdigvarer, der kan fremstilles af hvilke råvarer og udbyttet af råvarerne, er nødvendige af hensyn til kontrollen. Det har både pilotprojekt, hvor man forsøgsvis indførte lempelsen i en virksomhed, samt drøftelser i økologi dialoggruppen vist. Fødevarestyrelsen opfordrer branchen til at udarbejde standard oversigter til fælles brug, f.eks. over kødudskæringer samt udbytte heraf.

De Samvirkende Købmænd

De Samvirkende Købmænd bemærker generelt, at der er behov for, at Vejledning om økologiske fødevarer mv. bliver opdateret, når bekendtgørelsen er endeligt fastlagt, således at teksten i bekendtgørelsen kan blive præciseret og uddybet.

De Samvirkende Købmænd bemærker endvidere bl.a., at:

Madspiltsbestemmelsen i § 7, stk. 5, også bør være gældende for frugt og grønt, der ikke er mærket med "bedst før", når frugten/grøntsagerne ikke længere har en holdbarhed, som forbrugeren normalt forventer.

Hvis ændringen af § 10, stk. 3, betyder, at der ikke udstedes ny økologirapport ved ændringer, vil det betyde, at man ikke mere kan regne med, at de beskrivelser/procedurer, der henvises til, er de faktisk gældende.

Begrebet "frasorteringer" ikke er forståeligt, som det er beskrevet i bilag 2.

Begrebet "køber", "sælger", "modtager", "importør" og "art" bør defineres i bilag 2.

Begrebet "svind" bør erstattes med en bedre dækkende beskrivelse, da ikke hele forskellen mellem indkøbte og solgte mængder vil skyldes svind, men også f.eks. kød der er skåret fra og som sammen med konventionelle råvarer anvendes til produkter, der sælges som konventionelle.

Ordene "petfood" og "foder" bør tages med i bekendtgørelsens titel, da man så kan finde bekendtgørelsen, når man søger på disse ord i Retsinformation

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Når bekendtgørelsen er udstedt, vil Fødevarestyrelsen så hurtigt det er muligt herefter, udsende en opdateret vejledning om økologiske fødevarer mv.

Fødevarestyrelsen vil ændre § 5, stk. 7, således, at bestemmelsen også omfatter fødevarer, hvis beskaffenhed kræver en hurtig anvendelse.

For så vidt angår økologirapporten har der heller ikke hidtil nødvendigvis været udstedt en ny økologirapport, når der har været ændringer til den. De reviderede beskrivelser skal ses i sammenhæng med den oprindelige økologirapport.

Bilag 2 vil blive revideret, så ordet "svind" og "frasorteringer" erstattes med en bedre dækkende beskrivelse, der hvor det er relevant. Desuden vil der blive indsat en definition af "Modtager" og "Art", men ikke af de øvrigt foreslåede begreber, da Fødevarestyrelsen vurderer, at det er almindeligt kendt, hvad begreberne "køber", "sælger" og "importør" betyder, og idet der ikke gør sig noget særligt gældende for disse begreber i økologisammenhæng.

Fødevarestyrelsen bemærker vedrørende bekendtgørelsens titel, at det ikke kun er muligt søge bekendtgørelser frem, hvis der søges på ord, der indgår i bekendtgørelsens titel. Det er muligt at søge på ord, der indgår i selve bekendtgørelsesteksten. Desuden er det muligt at tilknytte særligt relevante emneord til en bekendtgørelse, når den indlægges i Retsinformation. Fødevarestyrelsen vil sørge for at tilknytte emneordene "foder" og "petfood" til den nye bekendtgørelse i Retsinformation.

Horesta

Horesta bemærker, at bekendtgørelsens krav i bilag 2 om, at de økologiske råvarer udseendemæssigt skal adskille sig fra konventionelle råvarer på virksomheden i praksis vil kræve, at der udelukkende forekommer økologisk mel i virksomheden. Derfor foreslår Horesta, at bekendtgørelsen ændres således, at det vil være tilstrækkeligt, at de økologiske råvarer identificeres via faktura og emballagen, herunder melsækkene, som er mærket som økologiske.

Endvidere bemærker Horesta, at kravet i bekendtgørelsen om, at storkøkkener, der ønsker at anvende de økologiske betegnelse i markedsføringen af retter eller dele af retter, skal anmeldes til Fødevarestyrelsen, når råvarerne til retterne ikke kun forefindes i køkkenet på økologisk form, er en administrativ byrde uden andet formål end at Fødevarekontrollen via registreringen kan se, at der anpriser økologiske fødevarer. Horesta begrundet bemærkningen med, at risikoen for at storkøkkenet ikke foretager anmeldelsen er stor, da det er yderst sjældent at disse typer detailvirksomheder anmelder aktiviteter, og at det vil være en hindring i forhold til ønsket om at øge brugen af økologiske fødevarer i dette segment.

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Fødevarestyrelsen bemærker, at det ikke vil være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv kontrol, at det alene er udseendet af emballagen, der adskiller økologiske fødevarer fra konventionelle fødevarer. Forskellig emballage vil ikke hindre, at der, uden at det kan kontrolleres, byttes om på hhv. ens udseende økologiske og konventionelle fødevarer.

For så vidt angår kravet om anmeldelse, når råvarerne findes i køkkenet på både økologisk og konventionel form, bemærker Fødevarestyrelsen indledningsvist, at der ikke er tale om et nyt krav. Bestemmelsen er i sin tid indsat som et tilbud til storkøkkener, som gerne vil anvende den økologiske betegnelse i markedsføringen af økologiske retter eller økologiske dele af retter, men som ikke ønsker en fuldstændig udskiftning af de pågældende råvarer til økologiske. Det er nødvendigt at storkøkkenet anmelder aktiviteten, så storkøkkenet kan komme under økologiskontrol, da der bl.a. er krav om økologiregnskab mv. Alternativt kan storkøkkenet vælge at udskifte alle de pågældende råvarer til økologiske og dermed undgå at skulle anmelde aktiviteten.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv er tilfreds med, at bekendtgørelsesudkastet, under visse betingelser, lempes på regnskabskravene, når økologiske og konventionelle fødevarer tilberedes og markedsføres af den erhvervsdrivende. Det skulle gerne gøre det markant lettere for en lang række erhvervsdrivende med egen produktion at håndtere konventionel og økologisk produktion i virksomheden, hvor enkelte varer/råvarer anpriseres som økologiske. Samtidig bemærker Dansk Erhverv, at det er vigtigt, at der udsendes en opdateret økologivejledning, hvori det klart beskrives, hvordan de foreslåede undtagelser til de generelle regnskabskrav kan håndteres tilstrækkeligt.

Dansk Erhverv er endvidere tilfreds med, at detailvirksomheder undtages fra at anmelde markedsføring engros af færdigpakkeede fødevarer med henblik på at mindske madspild, jf. § 5, men bemærker dog, at betingelserne i stk. 7, nr. 3, ikke er tilstrækkeligt klare.

For så vidt angår bekendtgørelsens krav i bilag 2 om, at de økologiske råvarer udseendemæssigt skal adskille sig fra konventionelle, bemærker Dansk Erhverv, at det er en klar forudsætning for undtagelserne, men at kravet må være opfyldt med at den erhvervsdrivende kan dokumentere og redegøre for indkøbte økologiske varer samt fører et opdateret register over hvilke råvarer, der kun anvendes på økologisk form og som anpriseres som økologiske.

Dansk Erhverv opfordrer desuden til, at kravene til økologirapporten i forbindelse med forenklingerne gøres så enkle som muligt, så der bliver tale om en reel forsimples og en ny praksis, som for alvor kan styrke den økologiske afsætning, hvilket f.eks. kan understøttes ved en simplere økologirapport eller ved hjælp af default værktøjer, når rapporten skal udfyldes. Alternativt kan det beskrives nærmere i en opdateret økologivejledning.

Endvidere bemærker Dansk Erhverv, at de gerne så, at virksomheder, der tilbereder fødevarer ét sted, men har et tilknyttet salgssted i umiddelbar nærhed deraf, også kan undtages for de generelle regnskabskrav under visse forudsætninger.

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Fødevarestyrelsen vil formulere § 5, stk. 7, nr. 3, således, at betingelserne i bestemmelsen bliver mere tydelige.

For så vidt angår bekendtgørelsens krav i bilag 2 om at de økologiske råvarer udseendemæssigt skal adskille sig fra konventionelle, er dette krav nødvendigt af hensyn til kontrollen med, at der ikke sker sammenblanding eller ombytning af konventionelle og økologiske råvarer. Når råvarerne adskiller sig udseendemæssigt fra hinanden, er det muligt fysisk at kontrollere, at økologiske råvarer ikke ombyttes med konventionelle. Endvidere er det med til at sikre, at der ikke ved en fejl byttes om på økologiske og konventionelle råvarer i virksomheden.

I forbindelse med drøftelser med erhvervet vedrørende kravene til økologirapporten i de tilfælde, hvor virksomhederne benytter sig af de nye lempelser i bekendtgørelsens bilag 2, er der nedsat to grupper bestående af repræsentanter fra erhvervet, som vil komme med forslag til praktiske eksempler på, hvordan de nye regnskabskrav kan opfyldes.

Det er ikke muligt at udbrede undtagelserne fra de generelle regnskabskrav til også at gælde virksomheder, der tilbereder fødevarer ét sted, men har et tilknyttet salgssted i umiddelbar nærhed deraf, idet baggrunden for de meget fleksible kontrolmodeller er, at der er tale om sidste led i kæden, hvor varerne ikke viderefhandles.

Bager og Konditormestre i Danmark

Bager- og Konditormestre i Danmark (BKD) bemærker, at bekendtgørelsens krav i bilag 2 om at de økologiske råvarer udseendemæssigt skal adskille sig fra konventionelle råvarer på virksomheden bør

suppleres med, at der her tænkes på såvel udseendet af selve råvaren som udseendet af emballagen, som råvaren er modtaget i. Hvis det alene var selve råvaren, der udseendemæssigt skulle adskille sig fra den konventionelle udgave af råvaren, ville der kunne opstå problemer med at skelne mellem forskellige meltyper. Alternativt foreslår BKD helt at fjerne kravet, da resten (register over økologiske råvarer og dokumentation af indkøbte varer sammenholdt med kontrol af lager af råvarer kun findes på økologisk form) efter BKD's opfattelse er tilstrækkeligt.

Samtidig foreslår BKD en tydeliggørelse af meningen med sætningen: "Hvis virksomheden f.eks. peger på, at anprisningen ikke vedrører pålægsvarerne fra køledisken, men kun egne producerede brød og kager, så vil betingelsen kun gælde de sidstnævnte", der findes nederst i afsnit 2.1 i bilag 2.

I øvrigt bemærker BKD, at forenklingen af regnskabskravet er et skridt i den rigtige retning, som BKD forventer sig meget af. BKD ønsker i den forbindelse, at vejledning om økologiske fødevarer mv. opdateres, og at indsendelse af materiale til økologirapporten forenkles.

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Fødevarestyrelsen henviser til bemærkningerne til Horesta's og Dansk Erhvervs høringssvar, for så vidt angår BKD's bemærkning til at økologiske råvarer udseendemæssigt skal adskille sig fra konventionelle råvarer på virksomheden.

Vedrørende eksemplet med pålægsvarer i afsnit 2.1 i bilag 2, vil Fødevarestyrelsen udskifte eksemplet med et mere klart eksempel.

Vejledning om økologiske fødevarer m.v. vil blive opdateret.

COOP

COOP bemærker, at de ser med stor tilfredshed på, at Fødevarestyrelsen lytter til erhvervet og ser positivt på lempelser i forhold til økologireglerne, således, at flere virksomheder, herunder Coops butikker, får bedre mulighed for selv at producere/udskære/pakke økologiske varer. Coop havde dog gerne set, at lempelserne også gav mulighed for, at virksomheder med opskæring af kød, ville kunne nøjes med at se på indgående mængder samt lagerbeholdning, og udgående mængder samt lagerbeholdning. COOP bemærker, at kravet i bilag 2, del C, hvorefter virksomheden skal fremvise lister over hvilke færdigvarer, der kan fremstilles af hvilke råvarer og udbyttet af råvarerne, ikke er helt enkelt at efterleve. Endvidere finder COOP det positivt, at virksomhederne med regnskabsmæssige lettelser kan anprise, at der f.eks. udelukkende benyttes økologisk hvedemel, samt at madspildsproblematikken bringes ind med en fin løsning i udkastet.

For så vidt angår madspildsbestemmelsen i udkastets § 5, stk. 7, foreslår COOP, at det tilføjes at bestemmelsen også omfatter varer, hvis beskaffenhed fordrer en hurtig anvendelse/ibrugtagen, som f.eks. frugt, der ikke er holdbarhedsmærket.

COOP foreslår endvidere udkastets § 10, stk. 5, ændret således, at der ved ophør af aktiviteterne i økologirapporten, i stedet for straks, blot skal gives besked hurtigst muligt og senest 14 dage efter ophør af aktiviteterne.

COOP foreslår, at det i bilag 2, afsnit C 2.1. bør tilføjes, at råvarer ikke må findes på konventionel form i den pågældende afdeling (f.eks. en bagerafdeling) frem for "virksomhed", således at det er muligt at anprise med økologisk mel i bagerafdelingen, selvom der f.eks. sælges færdigpakket mel ude i butikkens salgsområde.

Endvidere bemærker, COOP, at bekendtgørelsen kræver en detaljeret vejledning, som imødeses hurtigst muligt efter bekendtgørelsens ikrafttræden, da mange af elementerne i bekendtgørelsen kræver en uddybende beskrivelse.

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Vedrørende ny opdateret vejledning om økologiske fødevarer mv. samt madspiltsbestemmelsen i § 5, stk. 7, henvises til bemærkningerne til De Samvirkende Købmænds høringssvar.

For så vidt angår forslaget om at ændre fristen i § 10, stk. 5, vil Fødevarestyrelsen vente med at tage stilling til forslaget til den næstkommende revision af bekendtgørelsen, således at der er mulighed for at sende en eventuel ændring i høring.

Fødevarestyrelsen vil præcisere i bilag 2, afsnit C, at råvarer ikke må forefindes på konventionel form i den pågældende økologikontrollerede virksomhed, f.eks. en selvstændigt økologikontrolleret bagerafdeling i et supermarked, således at det er klart, at det er muligt at anprise med økologisk mel i bagerafdelingen i en butik, selvom der f.eks. sælges færdigpakket mel ude i butikkens salgsområde.

Når bekendtgørelsen er udstedt, vil Fødevarestyrelsen så hurtigt det er muligt herefter, udsende en opdateret vejledning om økologiske fødevarer mv.

Økologisk Landsforening

Økologisk Landsforening bakker op om ændringerne i bekendtgørelsen og udtrykker særligt tilfredshed med, at der er indført flere forenklinger inden for regnskabskravene. Økologisk Landsforening opfordrer samtidig til, at der indsættes nogle gode eksempler i den tilhørende vejledning, så virksomhederne har mulighed for at forstå de nye muligheder, som bekendtgørelsesændringerne indebærer.

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Når bekendtgørelsen er udstedt, vil Fødevarestyrelsen så hurtigt det er muligt herefter, udsende en opdateret vejledning om økologiske fødevarer mv., som også vil omfatte eksempler.

Dansk Akvakultur

Dansk Akvakultur foreslår, at det i udkastets § 15 også bliver præciseret, at minimumsafstanden mellem konventionelle og økologiske skaldyrsopdræt i saltvand skal være minimum 150 meter.

Endvidere foreslår Dansk Akvakultur, at kravene til udformningen af de kvartalsvise balanceopgørelser, når det gælder skaldyr, revurderes. De opsatte krav giver god mening for fisk, men for skaldyr hvor tilvækst/svind udelukkende afhænger af eksterne faktorer som algevækst, vandtemperatur, sollys og prædatorpres giver det ikke faglig mening at skulle angive f.eks. foderoplysninger og forventede biomasser og at skulle redegøre for evt. differencer. Dansk Akvakultur ønsker derfor en større grad af fleksibilitet, således at den enkelte skaldyrsopdrætter selv kan vælge opgørelsesmetoden, forudsat at der stadig er 100 % styr på indkøb og salg og i mindre grad fokus på stående og forventet biomasse, som kan variere betydeligt og af naturlige årsager være svært at estimere. Derfor foreslår Dansk Akvakultur, at det tilføjes i bilag 2, afsnit 4, at kontrolmyndigheden, for skaldyrsopdræt, kan beslutte at fravige kravet om, at balanceopgørelsen skal indeholde oplysninger om svind, forventet biomasse og foder.

Fødevarestyrelsens bemærkninger:

Fødevarestyrelsen vil ændre udkastets § 15 samt bilag 2 i overensstemmelse med Dansk Akvakulturs bemærkninger.